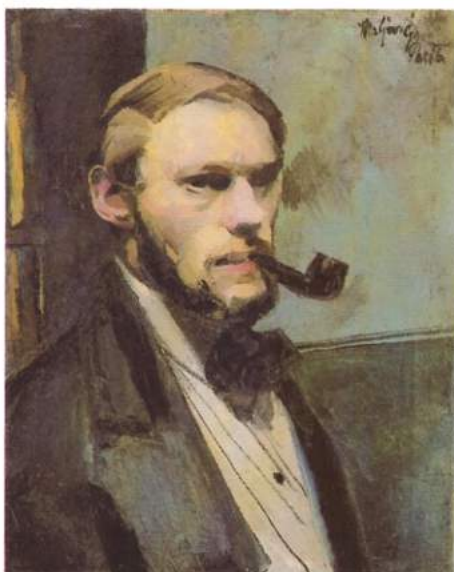

M. TARTAGLIA, *Autoportret* (1917)

M. KRALJEVIĆ, *Autoportret s lulom* (1912). Zagreb, Moderna galerija

I. MEŠTROVIĆ, *Autoportret* (1932). Split, Fundacija Ivana Meštrovića

»stvaralaštvom radnika i seljaka«. I. Generalić slika a. 1953 (Galerija naivne umjetnosti u Hlebinama), a obnavlja ga u sasvim novomu obliku 1975 (Galerija primitivne umjetnosti u Zagrebu). M. Kovačić i I. Večenaj slikaju ih 1974. L. Torti isklesao ga je u kamenu, a P. Smajić izdjelao u drvu još 1936. — U skulpturi a. nije toliko proširen kao u slikarstvu. Kod I. Meštrovića pojavljuje se u više navrata, samostalno ili u figuralnim kompozicijama, u slobodnoj plastici ili reljefu. Modelirali su ga T. Rosandić, P. Palavićini, F. Cota, a na medaljama a. rade I. Kerdić i F. Menegelo-Dinčić.

Poslije II. svj. r. nastali su autoportreti V. Bakića (1952), B. Ružića (1971) i M. Ujević (1978). U suvremenim kretanjima, tzv. novoj umjetničkoj praksi, a. je izraz traganja za vlastitim identitetom na metafizičkoj razini. O tome svjedoče manifestacije Ž. Borčića (»Psihokibernetički superautoportret«, 1973) i D. Martinisa (»Autoportret«, 1977).

Brojni kolekcionari posvetili su posebnu pažnju sabiranju autoportreta. Tako je Antun Ulrich imao u Zagrebu zbirku koja se danas nalazi u fundusu Galerije suvremene umjetnosti. Nekoliko autoportreta naših umjetnika (J. Klović, I. Meštrović, T. Rosandić) nalazi se u Collezione degli Autoritratti u galeriji »Uffizi« u Firenzi (najveća svj. zbirka autoportreta).

LIT.: Autoportret u novijem hrvatskom slikarstvu (katalog), Osijek — Zagreb 1977. Z. Ton.

AVENDO → BRLOG

AVIANI, Ivan, Petar i Nikola, graditeljska obitelj, došla u XVIII. st. vjerojatno iz Brindisija u Trogir, a nastanila se na Braču. Ivan je gradio

skromnije kuće u Trogiru i okolici, a potpisao se na pregradnji zvonika splitske katedrale. Petar i Nikola radili su u Kaštelima i Trogiru. Prema tradiciji, gradili su župnu crkvu u Milni.

LIT.: L. Jelić, Zvonik splitske stolne crkve, VjAHD, 1896. — C. Fisković, Ignacije Macanović i njegov krug, Prilozi — Dalmacija, 1955, 9. — L. Katić, Povijesni podaci iz vizitacije trogirskih biskupije u XVIII st., Starine JAZU, 1958. — Horvat — Matejčić — Prijatelj, Barok, str. 701. D. Kt.

AVRAMOVA, Borka, kiparica (Tetovo, 9. X. 1924 — Zagreb, 25. III. 1993). Umjetničku školu pohađala u Skoplju (1945—48), Akademiju u Zagrebu (1948—53); god. 1960—63. suradnica Majstorske radionice F. Kršinića. Od 1953—60. živi u Skoplju, nakon toga u Zagrebu. Modelira figuralnu plastiku sažetih volumena, s naznakama monumentalnosti (*Ležeći bizon*, 1961). Njezini se portreti odlikuju smjelom stilizacijom i psihološkim karakteristikama (*Portret Dafne*, 1961; *Portret D. Ivaniševića*, 1962). Arhaične likove i duh tradicije povezuje s modernim osjećanjem (*Brđanin*, 1962). U aktovima naglašava konstrukciju i materijalnost oblika (*Menada*, 1964). Od 1975. radi na ciklusu *Glifi*, reljefnim minijaturama u terakoti u kojima se vraća zavičajnom naslijeđu i motivima iz Makedonije (*Ranjeni grad*, *Vodonoše*). Samostalno je izlagala u Skoplju (1954, 1970), Zagrebu (1962, 1964, 1972, 1978, 1980), Beogradu (1965), Splitu (1966, 1978) i Milanu (1965).

LIT.: D. Stojanova, Eden mlad talent, Nova Makedonija, 11. X. 1945. — B. Gagro, Borka Avramova, Telegram, 18. V. 1962. — J. Depolo, Privrženost figuraciji, Vjesnik, 22. V. 1962. — V. Ekl, Suštinska vrijednost volumena, ibid., 2. II. 1967. — Ž. Domljan, Borka Avramova (katalog), Zagreb 1978. — J. Depolo, Borka Avramova i Svetožar Domić (katalog), Zagreb

O. GLIHA, *Autoportret* (1953). Zagreb, Moderna galerija

I. GENERALIĆ, *Autoportret* (1975). Zagreb, Hrvatski muzej naivne umjetnosti

1980. — G. Gamulin, Jedan vitalistički trenutak Borke Avramove i problem organičke apstrakcije u hrvatskom kiparstvu, ŽU, 1985, 39–40.

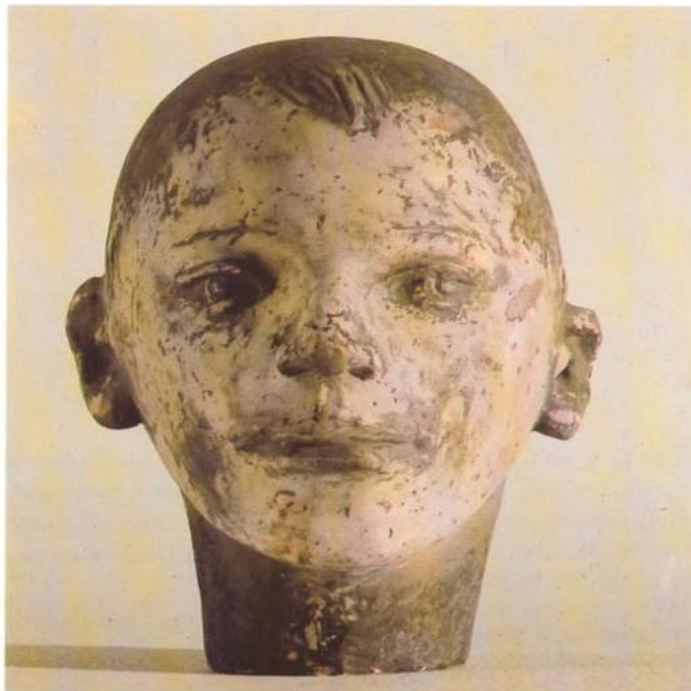
Ž. Sa.

AZALI, Toma, klesar i graditelj (Korčula, ?–? prije 1685). Pri baroknoj adaptaciji korčulanske katedrale radi na popravku zvonika (1666) a u unutrašnjosti kleše drugi i treći kapitel sjev. arkature (1670). Vjerojatno je njegov rad ruža na pročelju crkve Gospe Gusarice u Komiži (1666). God. 1670–79. isporučuje klesane dijelove za pročelje i zvonik katedrale u Kotoru. Protomajstor je gradnje trobrodne jezgre katedrale u Hvaru gdje

radi 1665–83. Sagradio je i crkvicu Gospe od pohođenja na otoku Vrhniku i ljetnikovac J. Arnerija u Blatu. A. je tipični nastavljatelj višestoljetne tradicije, zanatski kvalitetna korčulanskoga kamenarstva.

LIT.: C. Fisković, Korčulanska katedrala, Zagreb 1939, str. 26, 46, 71. — Isti, Stilska zakašnjenja na stolnoj crkvi u Kotoru, Prilozi—Dalmacija, 1966. — Isti, Spomenici otoka Visa od IX. do XIX. stoljeća, ibid., 1968. — Isti, Urbanističko usavršavanje Korčule Kanavelićeva vremena, Mogućnosti, 1972, 2. — Isti, Hvarska katedrala, Split 1976, str. 42, 51, 85. — I. Fisković, Kulturno-umjetnička prošlost Pelješkog kanala, Split 1981. Iv. Mat.

AXMAN, Viktor → AKSMANOVIĆ, Vladoje

B. AVRAMOVA, *Prodavač novina*